

Het Parool

Meeleefgezinnen helpen ouders met psychische klachten uit de brand

Rieke Polder en Erik Scheele zijn Meeleefgezin voor Marijna du Pré en Marius van Duijn en hun dochter Noortje (10 maanden). Tot volle tevredenheid. Marijna: 'Ik hoop dat het nooit stopt!' © Ivo van der Bent

Voor ouders met psychische klachten, bestaat het Meeleefgezin dat één dag per week hun kind opvangt. 'Niet iedereen zit op een roze wolk.'

DOOR: LORIANNE VAN GELDER 15 MEI 2017, 09:40

Noortje trekt aan Rieke Polders oorbel. "Nee, nee, nee auw!" Lachend tilt Rieke het kleine meisje van haar schoot. Vertederd volgt ze de tien maanden oude baby terwijl ze over het tapijt naar Riekes man Erik Scheele kruipt.

De vrolijke Noortje is niet het kind van Rieke (65) en Erik (63). Ook niet hun kleinkind. Al zijn ze wel een soort opa en oma voor haar. Officieel is het stel dat in een rijtjeshuis in Amstelveen woont Meeleefgezin voor Noortje. Eén keer in de week is het meisje een hele dag bij hen. En één keer in de maand komt ze het hele weekend logeren.

Noortje woont zelf in Zuidoost, in klusflat Kleiburg. Haar ouders, Marijna du Pré (30) en Marius van Duijn (33), doen mee aan Meeleefgezin, omdat het na de geboorte van Noortje niet zo makkelijk ging. "Ik stortte in," legt Marijna later uit.

Een meeleefgezin is iets tussen een pleeggezin en een extra vader, moeder, opa of oma in. Het idee komt van Femke van Trier, jarenlang werkzaam in de ggz. Daar zag ze vaak dat kinderen van psychiatrische patiënten bijna onmiddellijk uit huis werden geplaatst. Traumatisch voor ouders en kind. Maar kwetsbare ouders met psychiatrische problemen missen vaak een netwerk in de zorg voor hun kinderen.

Van Trier: "Ze kunnen het wel, maar niet alleen." Zo bedacht ze Meeleefgezin. Rieke en Erik kregen zelf geen kinderen, maar zorgden jaren voor twee pleegkinderen.

Heftige lichamelijke reactie

Kinderen die in aanmerking komen voor Meeleefgezin zijn het liefst jonger dan vijf jaar. Zo kan een kind zich hechten aan het nieuwe gezin. Het heeft dan een veilige plek waar het naartoe kan, waar het stabiel is en verzorgers geen psychische problemen hebben. Tegelijkertijd blijven de biologische ouders de belangrijkste opvoeders.

Voor Marijna en Marius is Meeleefgezin een uitkomst. Na een lastige zwangerschap viel het moederschap Marijna zwaar. Elke keer als Noortje huilde kreeg Marijna een heftige lichamelijke reactie. Ze kon niet met haar dochter alleen zijn. Crisisopvang en anderhalve week in het AMC volgden. De diagnose: een hevige postnatale depressie. "Ik kon alleen maar denken: jullie zijn beter af met zijn tweeën."

Hoewel Marius deed wat hij kon en familie ook meehielp - onder meer door op te passen in de weekenden - trok de depressie van Marijna een wissel op het eigen netwerk. Via 't Kabouterhuis, een medisch orthopedisch centrum, hoorden ze over Stichting Meeleefgezin.

Ongemak

Je kind aan vreemden toevertrouwen is natuurlijk nogal wat. De eerste keer dat ze Rieke en Erik ontmoetten, was er wel wat ongemak. Marijna wilde Noortje niet uit handen geven. "Gelukkig begrepen ze dat wel."

Rieke en Erik hadden toen al een cursus doorlopen, die elk meeleefgezin krijgt - ze leerden over vroege ontwikkeling van kinderen, over hechting en over hoe je met gezinnen met psychische problemen kunt omgaan. Ook gingen ze even op 'stage' bij hun nichtje, dat net een kind had gekregen. "Babydingen leren," zegt een lachende Rieke.

Gelukkig was er meteen een klik. De eerste keer dat Noortje een paar uur bij Erik en Rieke was, gingen Marijna en Marius in de buurt lunchen. Elke minuut keken ze op hun telefoon. Maar nu? "Rieke zei laatst: 'Ik wil haar niet teruggeven.' Toen wist ik dat het goed zat," zegt Marijna.

Nog altijd kan zij niet lang alleen zijn met haar dochter. "Die roze wolk bestaat echt niet voor iedereen." Maar dankzij Rieke en Erik is er rust, hebben beide ouders een vast moment in de week vrij. En nee, het is niet hetzelfde als een kinderdagverblijf of gastouders. Marijna: "Die kennen onze geschiedenis niet." Bovendien zijn er maar weinig plekken waar kleine kinderen een nacht kunnen slapen om ouders te ontzien.

Je moet wel goed afscheid kunnen nemen. Ik merk dat ik steeds vaker even een filmpje van hem terugkijk

Ook Ellen Boerkamp (49) doet sinds een half jaar mee met Meeleefgezin. Ze zou zich zeker geen gastouder noemen. Jayden, die eens per week bij haar komt logeren - zijn echte naam en de naam van zijn moeder blijven geheim - is een ondernemend jochie van iets meer dan een jaar oud.

"Ik had wel kinderen gewild, maar het is er nooit van gekomen," zegt Ellen. Ook zij had jaren pleegkinderen, maar nu zij zelfstandig zijn, wilde ze liever voor een kind zorgen met wat minder heftige problematiek.

Jayden scharrelt door de opgeruimde woning in De Pijp. Hij heeft hier al een eigen neptelefoon, zijn bedje staat dicht tegen dat van Ellen aan in de kleine slaapkamer. Er klinken kinderliedjes.

De rest van de week vrij

Jayden woont met zijn moeder in een vrouwenopvang; zijn moeder staat er alleen voor en ze worstelt met psychische klachten. Toen Ellen hem de eerste nacht te logeren had, was hij ontroostbaar. Zij zat de hele nacht naast zijn bed en bleef tegen hem kletsen. Sindsdien huilt hij juist als ze hem terugbrengt, omdat ze het zo gezellig hebben.

"Gelukkig vindt zijn moeder dat niet erg." Overigens is Jaydens moeder heel betrokken, benadrukt ze. "Ze geeft altijd lekker eten aan Jayden mee en checkt extra goed of ik hem wel warm genoeg aankleed."

Ellen heeft enorm veel respect gekregen voor alleenstaande moeders, zegt ze. Dat is dan weer het

voordeel van meeleefouder zijn: de rest van de week ben je vrij. Toch begint ze Jayden te missen als hij er niet is. "Je moet wel goed afscheid kunnen nemen. Ik merk dat ik steeds vaker even een filmpje van hem terugkijk."

Rieke en Erik kijken altijd erg uit naar de donderdag als Noortje komt. Ze heten nu 'bonusopa en -oma'. Ze horen bij de familie, ze komen op verjaardagen, zijn te bellen als er iets is. Marijna en Marius kunnen zich niet voorstellen dat de bonusopa en -oma nog uit Noortjes leven verdwijnen. Marijna: "Ik hoop dat het nooit stopt."

Wat Rieke en Erik betreft blijven ze betrokken. "Met een beetje ruimte in je hart en flexibiliteit kun je als meeleefouder heel veel betekenen," zegt Rieke. En Erik weet nu waar hun vrienden het over hebben als ze blij zijn dat hun kleinkinderen komen. "Het is waar wat ze zeggen; opa en oma zijn is fantastisch."

Veilig en vertrouwd

De eerste jaren van een kind zijn essentieel voor de vorming van het brein, laat steeds meer onderzoek zien. Een vertrouwde en veilige omgeving is daarvoor onmisbaar. Vanuit die gedachte is Meeleefgezin opgericht: biologische ouders zijn belangrijk, maar stabiliteit ook. Uithuisplaatsingen kunnen veel stress en onthechting veroorzaken.

Overigens krijgen de hulpvragende ouders voor hun problemen hulp van andere hulpverleners - meeleefouders zijn er echt voor het kind.

Meeleefgezin zoekt in Amsterdam nog meeleefouders, want de vraag is groot. Wie geïnteresseerd is om een kind onder zijn hoede te nemen, kan kijken op meeleefgezin.nl. Deelname is vrijwillig en vooraf worden deelnemers gescreend en gecoacht.